

ה' בטבת, תשע"ז, 3.1.2017

גיליון מס' 541

פרשת ויגש

ויגש אליו יהודה

מאת אלעד אדר, שדה אליהו

מתוך התבוננות בפרשות השבוע, זכיתי למצוא מענה לשאלה שמנקרת בראשי כבר כמה זמן, ואשמח לחלוק אותה עמכם.

בשבועות אלו אנו נמצאים בתוך אחד מהסיפורים המופלאים ביותר של התנ"ך. אנחנו זוכים לחלון הצצה למשפחת אבותינו. לא סיפורי נבואות ומעשי גבורת הצדיקים, אלא החיים הרגילים בתוך הבית. המשפחה.

להפתעתנו הרבה, הסיפור אינו מבשר טובות. משפחת יעקב אבינו, הייתה משפחה מתוחה, עם שסעים נוראים בין הבנים. האסון הנורא, של בגידה בתוך המשפחה, מזעזע אף יותר ממה שניתן היה לדמיין. מתחים בתוך המשפחה רואים אצל כולם, אבל מכירת אח? איבוד המחויבות הבסיסית לקשר הדם?! תסריט נורא כזה לא ניתן היה להעלות על הדעת, גם במשפחות המסוכסכות ביותר. כמובן שאנו לומדים על הנזק הנורא שאירוע זה יוצר בין הבנים לאביהם, ולכל אחד מהם בעולמו הפנימי.

פרשתנו פותחת במפנה הגדול, המתקן את הקרע בין הבנים, ויוצר את הדרך לחיבור המשפחתי המחודש, שיגיע לשיאו בסיום פרשת ויחי, כשיוסף מוחל לאחים בלב שלם וסומך עליהם לקיים עמו חסד של אמת, לדאוג לקבורתו ביחד איתם באחוזה המשפחתית.

מה פשר הקרע הנורא? מה פשר המתח הבלתי נסבל שמתקיים במשפחה הזו?

אחד מכיווני הפרשנות, מנסה לצייר את הבנים, שבטי ישראל, לא מהמבט האנושי הפשוט, אלא כאנשים עם עוצמות בלתי רגילות. משפחה שמורכבת מאנשים עם כוחות עצומים, עלולה להפוך מתח פשוט, לאירוע בעל תוצאות יוצאות מגדר הרגיל. עוצמותיו וכוחותיו של האדם הם הכוח בו הוא פועל. אדם גדול, גדול בכל מעשיו, לחיוב ולשלילה.

הדבר ניכר מאוד אצל ילדים. בתוך חבורות הילדים ישנם הילדים ה"מיוחדים". ילדים שעוצמתם האישית גדולה, והם חריגים ונוכחים בצורה בולטת וחזקה, בכל מקום בו יהיו. אלו הילדים המובילים, בין בדיבור, ובין במעש, ואין ספק שנוכחותם החזקה מותירה רושם עז אצל האדם המבוגר המתבונן בהם.

חלק מילדים אלו מצליחים להיות מנותבים למקומות חיוביים, ומצליחים להגיע להישגים יוצאי דופן, כבר בגילם הצעיר. לילדים אלו צופים עתיד בהיר של הצלחה ומצוינות.

חלק אחר של הילדים העוצמתיים האלו, לא מצליח למצוא מקום ודרך חיובית לבטא את כוחותיו. מסגרות בית הספר מצומצמות למידותיהם, עולמם של המבוגרים מכביד וסוגר אותם, והאתגרים שהם נחשפים אליהם לא מהווים מקום מתאים לביטוי הכוחות המיוחדים להם. ילדים אלו מפנים את כוחותיהם החזקים למקומות שליליים ולתופעות של התנגדות, וכמו שניתן לשער, התופעות השליליות האלו חריגות בעוצמתן. ילדים אלו מסוגלים להגיע למעשים נוראים, כדוגמת הסיפורים בפרשותינו, וכדוגמת סיפורים רבים אחרים שעליהם שמענו במקומות שונים.

ניתן אולי לדמות את יוסף לילד ה"מוצלח", שמצא את מקומו בתוך המסגרת שבה גדל, ואת יהודה – לילד שמתמודד מול עולם המבוגרים בחוסר התאמה בצעירותו, אך בסופו של דבר, יצליח יותר מכולם, שהרי ממנו יצא המשיח.

הבנה זו, שעוצמתו של הילד היא ממד נתון, ועיקר עבודתו של המבוגר היא תיעולה לחיוב, יכולה להיות מצפן חשוב בקהילה ובשדה החינוך. כשרואים ילד שחורג בהתנהגותו מהדרך הרגילה, ובפרט כשמדובר בהתנהגות שלילית "חריגה" ומזעזעת, התגובה הנכונה אינה לחימה בילד, אלא הבנה שיש לנו כאן טיפוס "מיוחד". ילד שבכוונתו נכון, עוצמותיו יכולות להגיע לתוצאות עצומות ומיוחדות, ילד שבעזרת מציאת מסלול מתאים יצליח להגיע להישגים יוצאי דופן וידיהם אותנו בהישגיו כאדם בוגר, בעז"ה לטובה.

חז"ל אמרו "כל הגדול מחבירו, יצרו גדול הימנו". אולי לכך התכוונו.

שנזכה להכניס את כל כוחותינו לעבודת ה', לחיוב ולטוב.

אלעד אדר. חבר קיבוץ שדה אליהו. שב לשדה ההוראה אחרי שנת השתלמות במטעני הקיבוץ. נשוי לאסנת ואב לחמישה ילדים מיוחדים.

דף פרשת שבוע של הקיבוץ הדתי באתר הקיבוץ הדתי: www.kdati.org.il/parashat/hashavua.htm
כדי לקבל את הדף כל שבוע בדואר אלקטרוני, יש לשלוח הודעה אל: webmaster@kdati.org.il
ולרשום [unsubscribe](mailto:unsubscribe@kdati.org.il) בשורת הנושא.
תגובות למאמרים וכן הצעות לכתוב מאמרים, יש לשלוח אל: amudim@kdati.org.il
אתר האינטרנט של הקיבוץ הדתי: www.kdati.org.il